

Nemálo výzev pro výrobce krmiv

V Praze se v polovině října konala tradiční Konference o krmivech a výživě hospodářských zvířat, kterou pořádá Spolek pro komodity a krmiva. Letos to byl již 29. ročník. Přítomní měli možnost vyslechnout přínosné informace o dotační politice, aktuální úrodě a cenách komodit, výrobě průmyslových krmiv, medikaci krmiv, nařízení EUDR, udržitelnosti nebo sledování uhlíkové stopy. Jak uvedl předseda SKK Ing. Zdeněk Kubiska, výzev pro výrobce krmiv je teď opravdu hodně.

Jako prvního přivítal konferenciér Ing. Marek Kumprecht vrchního ředitele sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání MZe Petra Jílka. Ten krátce informoval o bílkovinné strategii budoucí společné zemědělské politiky. „Aktuálně hovoříme o potenciálu zhruba 200 tisíc hektarů, které by mohly být v ČR využity na pěstování bílkovinných plodin na úkor dovozu sóji,“ sdělil výrobcům krmiv Petr Jílek. Aktuální plocha, na které čeští zemědělci pěstují sóju, činí 28 331 hektarů, a to je výrazný nárůst oproti minulosti. Cílem je i náhrada sóji jinými bílkovinnými plodinami, které půjde v ČR pěstovat.

Podpora živočišné výroby

Druhý řečník, Jan Doležal, prezident Agrární komory ČR, představil aktivity této organizace a zhodnotil některé změny v rozpočtu. Kvitoval prioritu ministerstva podporovat živočišnou výrobu. Dojde k posílení programu na welfare tak, že ze sta procent bude naplněna podpora welfare na dojnice, ze sta procent na welfare drůbeže a z 65 procent podpora v sektoru prasat. V národních dotacích pro příští rok se kapitola Ministerstva zemědělství meziročně navýšila o dvě miliardy korun. Aktuálně je o rozpočtu 4,5 miliardy korun. Ze zmíněných dvou miliard bude 750 milionů korun posílen rozpočet PGRLF a o 1,25 miliardy více půjde na národní dotace. Podle Doležala však stále chybí peníze na investice do zpracovatelských kapacit, s čímž souhlasil i další přednášející – předseda Spolku pro komodity a krmiva Zdeněk Kubiska: „Ke zpracování bílkovinných plodin musí mít producenti krmiv potřebné technologie, na tuzemském trhu chybí zpracovatelé.“ Dále Zdeněk Kubiska informoval o výrobě krmiv podle jednotlivých kategorií hospodářských zvířat. Objem výroby KS bude letos proti loňskému roku asi o 3 % nižší, kolem 2,2 milionu tun. Více z jeho přednášky přineseme v samostatném článku v příštím čísle Krmivářství.

Profesor Petr Doležal z Mendelovy univerzity v Brně informoval o bílkovinných alternativách sóji

Nařízení EUDR o odlesňování

Kolektiv odborníků z Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů (ÚHÚL) informoval o nařízení Evropského parlamentu a Rady 2023/1115 o dodávání komodit na trh unie, které jsou spojeny s odlesňováním a znehodnocováním lesů, které je známé pod zkratkou EUDR. Přestože Evropská rada nedávno odsouhlasila odložení účinnosti nařízení o rok, je tento právní dokument a zejména jeho uvedení v život nanejvýš zajímavý a možná vzbuzující nevráživost mezi těmi, kterých se bude administrativa týkat. Ustanovení EUDR se měly uplatňovat již od 30. prosince 2024, ale rada souhlasila s návrhem komise odložit datum použitelnosti nařízení o jeden rok, neboť v nařízení chybí klíčové prvky. Pokud to potvrdí i Evropský parlament, budou povinnosti vyplývající z tohoto nařízení závazné od 30. prosince 2025, pro velké operátory a obchodníky a od 30. června 2026, pro mikropodniky a malé podniky. Odklad by měl poskytnout právní jistotu, předvídatelnost a dostatek času pro hladké a účinné provádění pravidel, včetně úplného zavedení systémů náležité péče vztahujících se na všechny příslušné komodity a produkty. Tyto systémy náležité péče zahrnují identifikaci rizik odlesňování v dodavatelských řetězcích, jakož i opatření pro monitorování a podávání

zpráv k prokázání souladu s pravidly EU. Jak informovala ředitelka pobočky ÚHÚL v Brandýse nad Labem Ing. Bc. Jana Čacká, nařízení reguluje obchod s tzv. relevantními komoditami, jsou to: DŘEVO, KÁVA, KAKAO, PALMOVÝ OLEJ, KAUČUK, SÓJA a SKOT. Důvodem je, že stále rozšiřování produkce těchto komodit je hlavní příčinou globálního odlesňování. Co nařízení nařizuje? Před uvedením na trh vykonat tzv. náležitou péči pro relevantní produkty, tj. přesvědčit se, že:

- při produkci v nich obsažených relevantních komodit nedošlo k odlesnění po datu 30. 12. 2020 a v případě dřeva nedošlo ani ke znehodnocování lesa po tomto datu,
- při výrobě relevantních výrobků a relevantních komodit nebyly porušeny právní předpisy země produkce.

Odlesňováním se rozumí přeměna lesa na zemědělsky užívanou půdu, ať už je způsobena člověkem či nikoli.

Zejména sója, palma olejná a skot

Z hlediska krmivářství jsou důležité zejména sója a produkty z palmového oleje. Bohužel se do relevantních komodit řadí také skot, což znamená, že se nařízení týká také krmiv, kterými byl skot krmen. Vykonat náležitou péči ve stručnosti znamená shromáždit informace o ko-

moditě – popis + název, množství, země produkce, geolokalizace, kdo dodal, jakému podniku/obchodníkovi dodali, informace o tom, že relevantní produkty byly vyprodukované v souladu s legislativou v zemi původu a nezpůsobily odlesňování.

Ing. Jan Ďoubal, specialista EUTR/EUDR, navázal na svou kolegyni s přesnější definicí relevantních komodit a vysvětlením, co znamená geolokalizace a sledovatelnost. Relevantní komodity v kontextu krmiv jsou tedy zejména sója a palma olejná: Sójové boby, též drcené, sójová mouka, krupice ze sójových bobů, sójový olej a jeho frakce, též rafinovaný, avšak chemicky neupravený, pokrutiny a jiné pevné zbytky, též mleté nebo ve formě pelet, získané extrakcí sójového oleje. Další položkou jsou produkty palmových mastných kyselin. Přednášející zmínil, že se budou sledovat i další relevantní komodity používané do krmiv, jimiž je krmení skot.

Geolokalizace

Dohledatelnost pozemku (tzn. požadavek na sběr geolokalizací pozemků, na nichž byly vyprodukované komodity) je důležitou součástí prokázání, že v dané oblasti nedošlo k odlesňování. Geolokalizace je definována

Ing. Jan Ďoubal, specialista EUTR/EUDR, Ústav pro hospodářskou úpravu lesů

v nařízení jako zeměpisná poloha pozemku popsaná souřadnicemi zeměpisné šířky a délky v globálním systému WGS84. V kontextu třetích zemí informace o pozemcích a jejich geolokalizaci může být získána různým způsobem a z různých zdrojů (včetně využití certifikace třetí stranou), ale odpovědnost v systému náležitě péče má vždy hospodářský subjekt. Zájemci o problematiku se mohou informovat na e-mailu eudr@uhul.cz. Specialisté z Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů přislíbili, že v našem časopise budou publikovat podrobnější informace.

Chovat se udržitelně

Mgr. Vladimír Mráz, výkonný ředitel, Mráz Agro CZ, s. r. o., a člen Sustainability

Committee FEFAC se pokusil přiblížit, co v dnešním kontextu znamená chovat se udržitelně v zemědělství, krmivářství a při výrobě potravin. V krmivářství se jedná zejména o výrobu a využití krmiv, která minimalizují environmentální dopad (např. nižší spotřeba vody, menší zátěž pro půdu a klima, vyšší konverze) a přitom zajišťují zdraví zvířat a vysokou kvalitu produktů. „Z evropského pohledu vyžadujeme udržitelnost, ale dovážíme „neudržitelné“? Je udržitelnost „udržitelná“? Je udržitelnost spojená s bohatstvím společnosti?“, kladl otázky, na které se jen těžko hledají odpovědi, přednášející. „Za nejdůležitější pravidlo pro udržitelné chování je chovat se jako řádný hospodář a používat selský rozum,“ uzavřel Vladimír Mráz. Akce v Top Hotelu Praha se zdařila na výbornou, odpověděla na mnohé otázky a možná další otázky nastolila. O dalších tématech semináře Spolku pro komodity a krmiva budeme informovat v dalších číslech našeho časopisu.

Kontakt na autora:
lukas.prymas@agroweb.cz

ŠPIČKOVÉ TECHNOLOGIE PRO ZPRACOVÁNÍ OLEJNATÝCH SEMEN, ROSTLINNÝCH OLEJŮ, VÝROBU A EXTRUZI KRMIV

Farmet®

The effective technology and complex services

- **Horizontální zemědělství**
- **Čistě mechanické zpracování** (bez chemických látek)
 - lisování za studena, lisování za tepla, lisování s extruzí
 - extruze krmiv a výroba krmných směsí
 - filtrace a fyzikální rafinace rostlinných olejů
- **Patentovaný systém rekuperace energií**
- **Komplexní přístup**
- **Unikátní kombinace extrudérů a lisů**
- **Zpracování široké škály olejnin**
 - řepka, slunečnice, sója, vinná semínka, len, konopí, ostropestřec, kukuřičné klíčky, mák, hořčice, lníčka, ořechy, saflor,...

www.farmet.cz

